

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/73/2016
Identifikačné číslo spisu: 1113225348
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1113225348.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: JUDr. Oliver Korec, so sídlom Záhradnícka 9, 811 07 Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu ELÁN - M, spol. s r.o., so sídlom Továrenská 2, 901 01 Malacky, IČO: 35 741 708, v konaní o určenie právneho dôvodu a výšky popretej pohľadávky proti podstate, vedenom na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. 8Cbi/37/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. mája 2016, č. k. 1CoKR/80/2015-70, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. mája 2016, č. k. 1CoKR/80/2015-70 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 1. júna 2015, č. k. 8Cbi/37/2013-46, určil, že pohľadávka žalobcu v sume 2.135,38 EUR a v sume 3.489,08 EUR je v konkurznom konaní úpadcu ELÁN - M, spol. s r.o., so sídlom Továrenská 2, 901 01 Malacky, IČO: 35 741 708, sp. zn. 3R/3/2012 (ďalej aj ako „úpadca“) pohľadávkou proti podstate a bude uspokojená z konkurznej podstaty úpadcu s tým, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Vo veci konkurzného konania sp. zn. 3R/3/2012 vedeného na Okresnom súde Bratislava I, týkajúceho sa úpadcu, správca konkurznej podstaty úpadcu poprel žalobcom uplatnenú pohľadávkou proti podstate, z uvedeného dôvodu žalobca podal žalobu zo dňa 17.07.2013 o určenie právneho dôvodu a výšky popretej pohľadávky za pohľadávkou proti podstate.

2. Predmetom konania je určenie, či pohľadávka vo výške 2.135,38 EUR, ktorá vznikla žalobcovi z titulu vyplatených dávok z garančného poistenia zamestnancom úpadcu je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. l/ zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKR). Ako aj určenie, či pohľadávka vo výške 3.489,08 EUR vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiac január - apríl 2013 je pohľadávkou proti podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i) ZKR.

3. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca sa stal po vyhlásení konkurzu veriteľom úpadcu, z dôvodu výplaty dávok z garančného fondu vyplatených v rámci jedného druhu sociálneho poistenia, a to z garančného poistenia. S prihliadnutím na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd prvej inštancie mal za to, že predmetná pohľadávka je pohľadávkou proti podstate.

4. V prípade druhej uplatnenej pohľadávky z titulu neuhradeného poistného na sociálnom poistení po vyhlásení konkurzu sa súd prvej inštancie stotožnil s tvrdením žalobcu, ktorý skonštatoval, že pre vznik pohľadávky žalobcu je nevyhnutné splnenie dvoch podmienok, a to: 1. predloženie mesačného výkazu poistného a príspevkov za príslušný mesiac, z ktorého je zrejmá suma, ktorú je povinný zaplatiť za uvedený mesiac v lehote splatnosti (až vtedy začne Sociálna poisťovňa účtovať a vedie prípadnú pohľadávku v účtovníctve, aby sa neskôr mohlo pripojiť k prihláške vyhlásenie o jej vedení v účtovníctve pre účely zákona o konkurze a reštrukturalizácii), a 2. splatnosť poistného na základe predloženého mesačného výkazu poistného a príspevkov (nakolko až neuhradením poistného v lehote splatnosti vznikne pohľadávka a až vtedy môže Sociálna poisťovňa požadovať plnenie od dlžníka (dovtedy je známa len výška poistného, ale nemožno povedať, že Sociálnej poisťovni vznikla pohľadávka).

5. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že po vyhlásení konkurzu nebola ukončená registrácia žalovaného v Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava a žalovaný naďalej predkladal mesačné výkazy poistného a príspevkov, pričom až dňa 15.04.2013 došlo k ukončeniu registrácie úpadcu v Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie uviedol, že žalobcom podaný návrh bol dôvodný a zo strany žalobcu došlo aj k preukázaniu naliehavého právneho záujmu.

6. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie žalovaného, napadnutým rozsudkom zo dňa 31. mája 2016, č. k. 1CoKR/80/2015-70, rozsudok Okresného súdu Bratislava zo dňa 1. júna 2015, č. k. 8Cbi/37/2013-46 potvrdil s tým, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd skonštatoval, že podľa jeho názoru odvolanie žalovaného nie je dôvodné a stotožnil sa s argumentáciou súdu prvej inštancie, z ktorej vyplývalo, že nárok na úhradu sumy 2.135,38 Eur a sumy 3.489,08 Eur z titulu výplaty plnenia garančného poistenia zamestnancom úpadcu, je nárokom, ktorý je pohľadávkou proti podstate a nárokom na uspokojenie v súlade s ust. § 87 ods. 3 ZKR v platnom znení. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.08.2010, sp. zn. 4Obdo/3/2010 odvolací súd poznamenal, že v prípade vzniku pohľadávky Sociálnej poisťovne z titulu vyplatenia dávok garančného poistenia po vyhlásení konkurzu možno túto pohľadávku považovať ako pohľadávku proti podstate. Nakolko bol odvolací súd viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR, rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. Odvolací súd sa zároveň stotožnil so skutkovým stavom, ktorý bol v priebehu konania pred súdom prvej inštancie zistený, podľa ktorého pohľadávka žalobcu predstavuje pohľadávku proti podstate a má byť uspokojená z konkurznej podstaty úpadcu v postavení žalovaného. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd posúdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne. V závere odvolací súd uviedol, že nakolko súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci a vyslovil správny právny názor, odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., podľa ktorého žalovaný napáda rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodcovskej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V dovolaní žalovaný zdôraznil, že podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle ust. § 432 ods. 1 C. s. p. V rámci dovolania žalovaný uviedol, že aplikácia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.08.2010, sp. zn. 4Obdo/3/2010 nebola v predmetnom konaní na mieste, nakolko toto bolo vydané ešte pred rokom 2012, kedy právna úprava zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj len „ZKR“) bola odlišná práve z hľadiska vymedzenia pohľadávok proti podstate v ust. § 87 ZKR. Novela ZKR účinná od 01.01.2012, zákon č. 348/2011 Z. z., výslovne upravila ust. § 87 ZKR tak, že stanovila presné poradie uspokojovania pohľadávok proti podstate, a zároveň tým absolútne zmenila znenie ust. § 87 ods. 1 a 2 ZKR, platné a účinné do 31.12.2011. S prihliadnutím na skutočnosť, že konkurzné konanie na majetok úpadcu sa začalo uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21.01.2013, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 18/2013 dňa 25.01.2013, žalovaný apeloval, že je na dané konkurzné konanie potrebné aplikovať právnu úpravu v tom čase platnú a účinnú. Žalovaný zastáva

názor, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho námietkou uvedenou v odvolaní týkajúcou sa aplikácie neaktuálnej právnej úpravy účinnej do 31.12.2011, z ktorej vychádzalo aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Obdo/3/2010. S poukazom na vyššie uvedené žalovaný žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil v zmysle ust. § 449 ods. 1 C. s. p. a vrátil vec súdu na ďalšie konanie.

8. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý považuje dovolanie žalovaného za neprípustné, a to s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.10.2015, sp. zn. 1Sžso/37/2014, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10.07.2014, č. k. 1Cbi/2/2014-63, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.01.2014, č. k. 4CoKR/37/2013-90, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 20.11.2013, č. k. 15CoKR/2/2013-73 a rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 04.02.2015, č. k. 23Cbi/39/2014-81. Z uvedených rozhodnutí podľa žalobcu jednoznačne vyplýva, že pohľadávky vzniknuté z titulu vyplatených dávok garančného poistenia a vzniknuté z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie sú podľa právnej úpravy účinnej od 01.01.2012 pohľadávkami proti podstate. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že súd prvej inštancia a rovnako tak odvolací súd sa pri svojej rozhodovacej činnosti neriadili výlučne rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.08.2010, sp. zn. 4Obdo/3/2010, ale aj zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci. Nakoľko dávka garančného poistenia nie je pracovnoprávnym nárokom, tak žalobca zastáva názor, že ust. § 87 ZKR žiadnym spôsobom neobmedzuje výšku pohľadávky proti podstate. Žalobca v súvislosti so svojou pohľadávkou vo výške 3 489,08 Eur, ktorá vznikla z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie, poznamenal, že pokiaľ by správca nezamestnával žiadnych zamestnancov úpadcu, tak by nebol povinný predkladať mesačné výkazy poistného a príspevkov na sociálne poistenie a nebol by povinný poistné na sociálne poistenie zaplatiť a odvieť.

9. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 18.09.2013, sp. zn. 36Cbi/27/2012, z ktorého vyplýva, že pohľadávka vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie, pokiaľ nesúvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu ani so správou a speňažovaním majetku, nejedná sa o pohľadávku proti podstate. V rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 20.05.2014, sp. zn. 37Cbi/34/2013 je zakotvený právny názor, v zmysle ktorého po novele účinnej od 01.01.2012 ZKR klasifikáciu pohľadávok nastavil taxatívnym spôsobom, tzn. presne s určitosťou, s nemožnosťou zaradenia iných než taxatívne vymedzených pohľadávok ako pohľadávok proti podstate. K daným rozhodnutiam žalovaný ešte doplnil rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 15.07.2014, sp. zn. 37Cbi/20/2014, ktorý svojím obsahom podporuje argumentáciu žalovaného, že pohľadávky zamestnancov, ktorým správca žiadnu prácu neprideluje a nevykonávajú činnosť v súvislosti s prevádzkovaním podniku úpadcu, nie sú pohľadávkami proti podstate. Podľa tvrdenia žalovaného v ust. § 87 ods. 2 písm. l/ ZKR výslovne túto pohľadávku proti podstate vzniknutú z titulu vyplatených dávok garančného poistenia obmedzuje na dávku poskytnutú zamestnancovi za jeho pracovnoprávne nároky, ktoré sú pohľadávkou proti podstate, čo potvrdzuje aj rozsudok Krajského súdu Trenčín zo dňa 26.01.2016, sp. zn. 16CoKR/3/2015. Na podporu svojej argumentácie žalovaný odkázal ešte na rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 19.12.2014, sp. zn. 36Cbi/48/2014 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26.04.2016, spis. zn.: 16CoKR/8/2015.

10. S prihliadnutím na vyššie uvedené rozhodnutia žalovaný skonštatoval, že ust. § 87 ZKR obmedzuje výšku pohľadávky proti podstate vzniknutej z titulu vyplatených dávok garančného poistenia, nakoľko dávka garančného poistenia je pracovnoprávnym nárokom zamestnanca. V opačnom prípade by táto garančná dávka nebola pracovnoprávnym nárokom a nebolo by možné ju priradiť k nijakému poradiu v rámci ust. § 87 ZKR ako pohľadávku proti podstate. Žalovaný nepovažuje za pohľadávku proti podstate ani nároky - pohľadávky vzniknuté titulom neuhradeného poistného, nakoľko nespĺňa taxatívne vymedzené kritéria, t. j. nesúvisí prevádzkovaním podniku ani so správou a speňažovaním majetku. Vzhľadom na skutočnosť, že sa v predmetnej otázke názory jednotlivých súdov líšia, žalovaný uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v postavení odvolacieho súdu sp. zn. 1Sžso/37/2014 nepredstavuje ustálené stanovisko Najvyššieho súdu ako ani ostatných súdov SR.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolaniu žalovaného prípustnému podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. je potrebné vyhovieť (ust. § 449 C. s. p.).

12. Dovolanie bolo podané stranou sporu po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Ak sa v tomto kódexe výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním (§ 419 C. s. p.). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C. s. p.

13. V zmysle ust. 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Ust. § 421 ods. 1 C. s. p. zakotvuje prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Podľa ust. § 421 ods. 2 C. s. p. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa ust. § 357 písm. a) až n).

15. Podľa ust. § 431 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

16. V zmysle ust. § 432 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ust. § 432 ods. 2 C. s. p.).

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolaateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolaateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. V zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

19. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

20. Žalovaný v dovolaní konkretizoval právnu otázku, ktorá ešte v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola riešená, otázku aplikácie ustanovenia § 87 ZKR, upravujúceho režim pohľadávok proti podstate, platného a účinného v čase začatia konania, teda platného a účinného od 01. januára 2012, kedy vstúpila do platnosti novela ZKR, zákon č. 348/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii.

21. Právna úprava zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) v znení účinnom do 31.12.2011 zakotvovala v ust. § 87 ods. 2, že pohľadávkami proti podstate sú tiež pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ako dane, poplatky, clá, poisťné na zdravotné poistenie, poisťné na sociálne poistenie, mzdy alebo platy zamestnancov úpadcu a ďalšie nároky zamestnancov úpadcu z pracovných zmlúv alebo dohôd o prácach uzatvorených mimo pracovného pomeru. Ak správca prevádzkuje podnik úpadcu alebo jeho časť, tieto pohľadávky sa považujú za pohľadávky z prevádzkovania podniku.

22. V súvislosti s právnou úpravou účinnou do 31.12.2011 dovolací súd judikoval v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.08.2010, sp. zn. 4Obdo/3/2010, na ktoré odkazuje aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, a uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.05.2010, sp. zn. 5Obdo/2/2010, že ust. § 87 ods. 2 ZKR neobsahuje taxatívny výpočet pohľadávok proti podstate, ale demonštratívny. To znamená, že v tomto ustanovení sú pohľadávky proti podstate uvedené príkladmo a ZKR nevyklučuje možnosť považovať v zmysle tohto ustanovenia za pohľadávky proti podstate aj iné pohľadávky. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR, prezentovaného v týchto rozhodnutiach, pohľadávka Sociálnej poisťovne, ktorá vznikla z titulu vyplatenia dávok garančného poistenia po vyhlásení konkurzu je pohľadávkou proti podstate.

23. Nakoľko Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 21.01.2013, sp. zn. 3R/3/2012 zverejneným v obchodnom vestníku č. 18/2013 dňa 25.01.2013 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka (úpadcu), dovolací súd konštatuje, že na dané konanie nie je možné použiť vyššie uvedené znenie ust. § 87 ods. 2 ZKV a teda ani odkázať na uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu. V danej veci mala byť správne aplikovaná právna úprava ZKR v znení účinnom od 01.01.2012 a súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nesprávne aplikovali na danú vec neplatnú úpravu ustanovenia § 87 ZKV, z ktorej neplatnej úpravy vyvodili aj nesprávny právny záver.

24. Podľa ust. § 87 ods. 2 ZKR v znení účinnom od 01.01.2012 do 01.10.2013 sú taxatívne určené pohľadávky proti všeobecnej podstate, ktoré sa uspokojujú zo všeobecnej podstaty v tomto poradí:

- a) náklady speňaženia všeobecnej podstaty, rozvrhu a odmena správcu,
- b) právo na vrátenie kaucie zloženej pri popretí pohľadávky veriteľom,
- c) náhrada nevyhnutných výdavkov správcu spojených s vedením konkurzného konania,
- d) výživné pre maloleté deti, na ktoré nárok vznikol po vyhlásení konkurzu a za kalendárny mesiac, v ktorom bol konkurz vyhlásený,
- e) náklady súvisiace so správou konkurznej podstaty a pohľadávky, ktoré vznikli v súvislosti s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, vrátane pohľadávok zo zmlúv uzavretých správcom, ak nie sú uvedené v horšom poradí,
- f) odmena likvidátora a zodpovedného zástupcu a náhrada nutných výdavkov za ich činnosť po vyhlásení konkurzu,
- g) mzda zamestnanca a ďalšie nároky zamestnanca z pracovnej zmluvy alebo z dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru (ďalej len „pracovnoprávne nároky“), ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a za kalendárny mesiac, v ktorom bol konkurz vyhlásený, v sume určenej správcom alebo vyplývajúcej z dohody medzi zamestnancom a správcom, ktorému správca prideliuje prácu v súvislosti so správou konkurznej podstaty,
- h) pracovnoprávne nároky zamestnanca, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a za kalendárny mesiac, v ktorom bol konkurz vyhlásený, v sume určenej správcom alebo vyplývajúcej z dohody medzi zamestnancom a správcom, ktorému správca prideliuje prácu v súvislosti s prevádzkovaním podniku počas konkurzu,
- i) pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu,
- j) pracovnoprávne nároky, na ktoré vznikol nárok po vyhlásení konkurzu a za kalendárny mesiac, v ktorom bol konkurz vyhlásený, najviac vo výške štvornásobku životného minima mesačne za každý kalendárny mesiac trvania pracovnoprávneho vzťahu po vyhlásení konkurzu, vrátane kalendárneho mesiaca, v ktorom bol vyhlásený konkurz a kalendárneho mesiaca, v ktorom bol pracovnoprávny vzťah ukončený, pričom toto uspokojenie sa znižuje o plnenia poskytnuté podľa písmen g) a h),
- k) pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia so správou a speňažovaním majetku,
- l) pohľadávky na peňažných náhradách vyplatených z garančného fondu, ak ide o dávku poskytnutú zamestnancovi za jeho pracovnoprávne nároky, ktoré sú pohľadávkou proti podstate,
- m) ostatné pohľadávky proti podstate, ktoré za pohľadávky proti podstate označuje tento zákon.

25. Žalobca uplatnil v konaní nárok na určenie právneho dôvodu a výšky popretej pohľadávky za pohľadávkou proti podstate s tým, že žiadal určiť pohľadávkou vzniknutá z titulu vyplatených dávok

garančného poistenia (1) v zmysle § 87 ods. 2 písm. l/ ZKV a zároveň pohľadávku vzniknutú z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie (2) v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ZKV) v znení neskorších predpisov.

26. Súd prvej inštalácie odcitoval v rozhodnutí neplatné ustanovenie § 87 ods. 2 ZKV a dospel k záveru, že pohľadávky (1, 2) sú pohľadávkami proti podstate a sú dôvodné (§ 102 ods. 1, § 169 zákona o sociálnom poistení) aj z dôvodu, že žalobca preukázal naliehavý právny záujem na určení s tým, že sa stotožnil s tvrdením žalobcu. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, „ktorý ustálil právny názor spočívajúci v tom, že zo strany navrhovateľa došlo k preukázaniu naplnenia zákonných podmienok uvedených v § 87 ods. 1, ods. 2 a 3 ZKR s poukazom na § 102 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení“ a odkázal na rozhodnutie NSSR, sp. zn. 4Obdo/3/2010.

27. Obidve inštalácie súdov nesprávne aplikovali neplatné ustanovenie § 87 ZKV, ktorou nesprávnou aplikáciou neplatného ustanovenia zákona nesprávne právne vec posúdili. V konaní bolo potrebné v zmysle žaloby posúdiť oprávnenosť určenia poradia a výšky uplatnenej pohľadávky (1) v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. l/ ZKV platného a účinného po 01.01.2012 a určenie poradia a výšky pohľadávky (2) v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKV v znení od 01.01.2012, ktoré obdobné prípady neboli ešte riešené v dovolacom konaní Najvyšším súdom Slovenskej republiky, nakoľko iba takéto rozhodnutia možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax. Rozhodnutia okresných, krajských súdov alebo najvyššieho súdu ako súdov prvej inštalácie a odvolacích súdov, nie sú rozhodnutiami spadajúcimi pod pojem judikatúra.

28. V prípade prvej pohľadávky (1) dovolací súd poukazuje na to, že otázka charakteru pohľadávky vyplatenej z garančného fondu už bola riešená na úrovni odvolacích súdov a dovolací súd sa stotožňuje so zaradením pohľadávok vyplatených z garančného fondu medzi pohľadávky proti podstate s určením poradia v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. l/ ZKV v znení platného od 01.01.2012. V tejto súvislosti sa dovolací súd stotožňuje s argumentáciou, že „záväzok na úhradu dávok garančného poistenia má pôvod v systéme sociálneho poistenia, ide o záväzok verejnoprávny a nie záväzok súkromnoprávny. Ide o plnenie, ktoré sociálna poisťovňa uhrádza vo svojom mene a plní tým svoju zákonnú povinnosť ustanovenú predpismi verejného práva. Vznik pohľadávky sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi je daný momentom vyplatenia garančnej dávky. Z § 102 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že sociálna poisťovňa neuhrádza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška vzhľadom na ustanovenie § 103 zákona o sociálnom poistení nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť. Nevyplatením mzdy v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa je len predpokladom pre vznik nároku na dávku garančného poistenia. Je rozdiel medzi záväzkom zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu a povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia. Nárok na mzdu a nárok na dávku garančného poistenia nie sú totožné nároky, nemožno ich zamieňať.“ Z uvedeného dôvodu je preto potrebné pohľadávky uplatnené titulom vyplatenia dávok z garančného fondu zaraďovať pod pohľadávky proti podstate so zaradením do poradia podľa ust. § 87 ods. 2 písm. l/ ZKV platného a účinného po 01.01.2012. Pri druhej pohľadávkach (2), vzhľadom na nesprávny právny záver odvolacieho súdu o aplikácii použitého práva, súdy nezisťovali skutkový stav v súvislosti s potrebou výkladu ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKV platného po 01.01.2012, z ktorého dôvodu by bolo predčasné v danej veci zaujať názor dovolacieho súdu. Pri tejto pohľadávkach dovolací súd dáva do pozornosti rôzne výklady odvolacích súdov (1Sžso/37/2014, 5Obdo/23/2016, 10Sžso/27/2015 a ďalšie) v súvislosti so zisteným skutkovým stavom v tej-ktorej veci. V súvislosti s touto pohľadávkach (2) bude potrebné sa vysporiadať s argumentáciou žalovaného, že pohľadávka nie je pohľadávkach proti podstate, nakoľko nesúvisí so správou a speňažovaním majetku a s argumentáciou žalobcu, že žalovaný aj po vyhlásení konkurzu neukončil registráciu úpadcu v Sociálnej poisťovni a predkladal jej mesačné výkazy poistného a príspevkov za mesiace január až apríl 2013. Týmto postupom žalovaného došlo k spresneniu sumy pohľadávky Sociálnej poisťovne, ktorú je povinná zaúčtovať a zaviesť do svojho účtovníctva a dôvodnej domnienke o pokračovaní v prevádzkovaní podniku úpadcu.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a ktorá okolnosť zakladá prípustnosť dovolania (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) a súčasne rozhodnutie odvolacieho súdu pri riešení tejto otázky nie je vecne správne (§ 432 ods. 1 C. s. p.), preto podané dovolanie je dôvodné.

30. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

31. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

32. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 C. s. p.).

33. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.